

Different groups within each culture have different expectations about what kind of language is appropriate to particular situations. The amusement and embarrassment often engendered by children's remarks to perfect strangers testifies to this; more seriously, people unused to highly ritualized situations like committee meetings and job interviews may find it difficult to make their points, and may even be ridiculed because their language appears inappropriate to other participants. A translator must ensure that his/her product does not meet with a similar reaction. She/he must ensure that the translation matches the register expectations of its prospective receivers, unless, of course, the purpose of the translation is to give a flavour of the source culture.

Of all the types of lexical meaning explained above, the only one which relates to the truth or falsehood of an utterance and which can consequently be challenged by a reader or hearer is propositional meaning. All other types of lexical meaning contribute to the overall meaning of an utterance or a text in subtle and complex ways and are often much more difficult to analyse.

Literature

1. Cruse D.A. *Lexical Semantics* / D.A. Cruse // Cambridge: Cambridge University Press – 1986 – 253p.

УДК 81'234

КЛАСИФІКАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ТВІРНИХ ОСНОВ СУФІКСАЛЬНИХ ДЕРИВАТИВ ФРАНЦУЗЬКОЇ БУДІВЕЛЬНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Кузнєцова Ю.І.

к.філол.н., доц. кафедри іноземних мов
Полтавського національного технічного
університету імені Юрія Кондратюка

Утворення похідних за допомогою суфіксів є найбільш продуктивним із способів афіксальної деривації у сучасній французькій будівельній термінології (БТ).

Однак у французькому мовознавстві думка про високу продуктивність та активність суфіксальних словотвірних моделей (СМ) не є одностайною. Так, Ш. Баллі відзначав послаблення та обмеження ролі деривації у сучасній французькій мові, А. Доза висловлював думку про бідність суфіксальної деривації, вважаючи, що подібний засіб не відповідає аналітичним тенденціям французької мови [1; 2]. Прихильниками цієї точки зору є також лінгвісти, що вивчали суфіксальну деривацію на базі розмовного шару лексики [5].

Вчені, які спиралися у своїх дослідженнях на мову реклами, преси, публіцистики, на термінологічну лексику, є представниками протилежної точки зору і стверджують цілковиту життєздатність суфіксації [4].

Більше того, за даними І.М. Думбревяну, французька мова посідає 4-е місце за індексом афіксації серед романських мов (після іспанської, італійської, португальської) в ієрархії лінійних афіксальних засобів утворення нових слів [3:18].

Із загального корпусу БТ у 4500 терміноодиниць нами було вичленовано 673 твірних основ (ТО), від яких утворено суфіксальні деривати – будівельні терміни.

Для визначення дериваційної активності ТО здійснено їх класифікацію за: 1) морфологічною членованістю/нечленованістю; 2) приналежністю до певного лексико-граматичного класу; 3) етимологією. Класифікуючи ТО будівельних термінів, ми вдавалися як до словотвірного, так і до морфемного аналізу в якості допоміжного засобу. За критерієм членованості/нечленованості вирізняються: непохідні основи (82,3 % від загальної кількості); похідні основи (16,3 %); композитні основи (2,4 %).

Серед непохідних ТО є так звані зв'язані основи, які складають 6,1 % від загальної кількості непохідних основ. Під зв'язаною основою ми розуміємо основи, що не функціонують в якості окремого слова і не мають самостійного лексичного значення, оскільки значення виникає лише в афіксальних утвореннях: *dimension* (розмір) → *dimensionner* (вимірювати) → *dimensionnement* (установлення розмірів);.

Похідні основи займають у БТ друге місце за словотвірною активністю. Ознакою похідної основи є можливість розмежування в її складі живого афіксу, здатність визначати предмети, дії та явища дійсності мотивовано, через установлення їх зв'язку з іншими предметами.

За наявністю афікса похідні основи поділяються на префіксальні (55 %): *aplatir* (a + *plat*) → *aplatissement*; суфіксальні (40 %): *soudable* (*soud* + *able*) → *soudabilité*, суфіксально-префіксальні (5 %): *emmurailler* → (*em* + *muraill(e)*) → *emmuraillement*.

Композитні основи складаються з двох основ і становлять найменшу кількість від загального обсягу ТО. Вони також виявляють найнижчу словотвірну активність.

Утворення похідних від композитних основ в проаналізованій БТ відбувається виключно шляхом суфіксації: *faux-plafond* (*faux* + *plafond*) → *faux-plafonnage*.

За приналежністю до певного лексико-граматичного класу ТО, що беруть участь у суфіксальній деривації будівельних термінів, поділяються на віддієслівні, відсубстантивні та відад'єктивні. Потенційна схема суфіксального словотвору для індоєвропейських мов передбачає словотвірні відносини трьох головних самостійних частин мови: дієслова, іменника, прикметника, тобто від дієслова можна утворити: 1) дієслово; 2) іменник; 3) прикметник (так само від іменника і прикметника). У конкретній мові ця схема може бути реалізована не повністю. Так, дані нашого дослідження демонструють непродуктивність СМ $V_v + \text{suf} \rightarrow V$ і $V_{\text{adj}} + \text{suf} \rightarrow A_{\text{adj}}$ для сучасного словотвору у сфері БТ.

Результати аналізу показують, що найбільш продуктивним є суфіксальний словотвір на базі віддієслівних основ, найбільш слаборозвинутим є словотвір на базі прикметників. Участь інших частин мови у суфіксації представлена поодинокими випадками: СМ $V_{\text{adv}} + \text{suf} \square V$ (*environ* → *environner*); СМ $V_{\text{nom de nombre}} + \text{suf} \rightarrow N$ (*un* → *unité*).

Треба зазначити, що аналіз основ на іншому дериваційному рівні – рівні комплексної дериваційної парадигми (КПД) дає дещо інші результати.

Вершиною КПД переважно виступає іменник (291 КПД), дієслово посідає друге місце (227 КПД), а прикметник знаходиться на чолі лише 93 КПД.

Література

1. Балли Ш. Общая лингвистика и вопросы французского языка/ Шарль Балли. – М.: Изд-во иностр. лит., 1955.– 416 с.
2. Доза А. История французского языка/ Альбер Доза. - М.: Иноиздат, 1956. – 471 с.
3. Думбрэвяну И.М. Словообразовательные процессы и тенденции в романской именной системе : Автореф. дис.на соискание наук, докт. филолог. наук: спец. 10.02.05 «Романские языки»/ И.М. Думбрэвяну. – К., 1988 – 32 с.
4. Dubois J. Etude sur la dérivation suffixale en français moderne et contemporain: Essai d'interprétation des mouvements observés dans le domaine de la morphologie des mots construits/ J. Dubois. – P.: Larousse, 1962. – XI. – 118 p.
5. Mitterand H. Les mots français/ H. Mitterand. – Paris: Presse Universitaire de France, 1976 – 128 p.

УДК 81'253 = 161.2:336

ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ПОНЯТЬ “ТЕРМІН”, “ТЕРМІНОЛОГІЯ” ТА “ТЕРМІНОСИСТЕМА”

Логвин А.В.

студентка 5 курсу

факультету лінгвістики НТУУ «КПІ»

Переважну частину словникового складу сучасної англійської мови складає фахова лексика, і частка термінів у ній стрімко зростає. Тому цілком природно, що лінгвісти надають велике значення вивченню закономірностей утворення термінів, їхньої структури та семантики, аспектам упорядкування, питанням перекладу; розглядають термінологію як важливу складову сучасної наукової мови [4, с.23].